

Ciència en temps de lleure

Text > JOAN MIRÓ AMETLLER

Il·lustració > XAVIER ROQUETA

Els jubilats universitaris de Girona, tant els docents com el personal tècnic, de gestió, d'administració i serveis, no paren. D'una banda, tendeixen a jubilar-se tan tard com poden, amb setanta anys els docents i fins i tot als setanta-quatre si passen per l'emeritatge. Després, uns quants s'incorporen a l'associació ara denominada Consell UdG Sempre, que va contribuir a crear el doctor Josep Arnau. L'associació organitza diverses activitats que en mantenen actius els membres, com ara activitats físiques i musicals, cursos d'idiomes, visites arqueològiques, naturalistes, històriques i científiques. Citarem cursos d'història i arqueologia complementats amb visites als indrets tractats i als jaciments. S'inscriuen en cursos de cosmologia, sessions sobre evolució estel·lar i conferències de divulgació de mecànica quàntica per tot seguit visitar un observatori al Montsec o viatjar a Ginebra per explorar les instal·lacions de col·lisió de partícules del CERN.

Sí. Qualsevol edat és bona per esbrinar la doble naturalesa de la matèria i la radiació. Lluny del brogit laboral, encara ens intriga l'aparent contradicció de ser ones i partícules alhora, les conseqüències d'aquesta propietat, les proves experimentals, la indeterminació en mesures simultànies de posició i velocitat, d'energia i temps. Sentim curiositat per l'estudi de l'estructura dels components de la matèria mitjançant col·lisions... I també pel bosó de Higgs!

I, d'altra banda, la naturalesa i els diferents tipus d'estels, l'evolució dels astres i de l'Univers, l'origen i el destí del nostre Sol, els nans blancs, els estels de neutrons, els forats negres. Tot són divulgacions interessants.

Temes d'avui

Enguany, els membres del Consell UdG Sempre van acordar engegar un espai de reflexió i discussió de temes d'avui. Per començar, van triar el tema tractat a *Nexus*, de Y. N. Harari. Per ser diferents d'altres organitzacions de lectura de llibres, van dedicar tres sessions a l'estudi, la discussió i el comentari de les característiques de les xarxes socials, de la intel·ligència artificial i d'altres innovacions comparables que podem trobar en la història de la humanitat, com va ser en el seu temps l'invent de la impremta i la difusió del llibre i els seus efectes sobre la difusió d'idees. Es va parlar a fons de les aplicacions d'aquestes tecnologies, de les interpretacions, les repercussions i la possible necessitat de mecanismes de correcció.

Aquesta anàlisi exhaustiva culminarà en una sessió de debat amb la participació d'experts en la tècnica, l'ètica, el dret i les aplicacions del gran tema dels nostres temps. Els amateurs opinarem, comentarem, remarcarem, farem observacions i crítiques, divulgarem experiències, sensacions, sospites i potser fins i tot tindrem converses amb alguna de les intel·ligències artificials. Jo, en particular, estic interessat a aplicar a les IA el test de Turing, per esbrinar si parlo amb un humà o amb un programa o màquina. Per ara, la forma de les respostes revela la naturalesa de l'interlocutor. La meua conversa ha induït unes respostes de caràcter simpàtic i amistós, tot i reconèixer l'algorisme que no té sentiments. Les respostes s'ajusten a un esquema que ja havia detectat en altres interaccions.

I hi tornarem. Buscarem nous temes actuals en els quals volem aprofundir, que volem estudiar, comentar i criticar, i estimularem així, incansables, el pensament actiu.

